VYDIERANIE ZAMESTNANCOV, ABY SA PREUKÁZALI TESTOM, JE TRESTNÝ ČIN! TVRDIA PRÁVNICI

- CZ24 News | 2. listopadu 2020

SLOVENSKO: Môže vám zamestnávateľ zabrániť v pondelok ísť do práce ak ste neboli cez víkend na testoch? Otázka, ktorú si pred celoplošným testovaním položili milióny ľudí.

Vláda pred celoplošným testovaním vyzývala ľudí, aby sa na ňom zúčastnili, pretože ich bez certifikátu nemusí v pondelok pustiť zamestnávateľ do práce. Výsledky testu majú kontrolovať ich zamestnávatelia. Toto zrejme vyplašilo obyvateľov až natoľko, že väčšina z nich, práve pod hrozbou, že po víkende nemusia byť vpustení na svoje pracovisko, sa otestovať dala. Zamestnávatelia na to však stále nedostali oprávnenie od hlavného hygienika Jána Mikasa.

Pripravuje sa kontroverzná vyhláška

Celú vec sa ľuďom snažia vysvetli aj právnici. „Momentálne zamestnávateľ nemá povinnosť vyžadovať od zamestnanca pred vstupom do jeho objektov preukázanie sa negatívnym testom," tvrdí advokát Ján Sopiak z advokátskej kancelárie Staněk Vetrák & Partneri. Dôvod je jednoduchý, pretože im na to zatiaľ nikto nedal oprávnenie. Vláda to už hlavnému hygienikovi Mikasovi odporučila, pretože kabinet Igora Matoviča v nariadení odporučil, aby na to bola vydaná špeciálna vyhláška, podľa ktorej by sa museli riadiť napríklad zamestnávatelia či prevádzkovatelia.

Vyhláška by dala zamestnávateľom a prevádzkovateľom právomoc vyžadovať pri vstupe do objektov

potvrdenie o negatívnom výsledku RT-PCR testu alebo certifikát vydaný ministerstvom zdravotníctva s negatívnym výsledkom antigénového testu. Keď bude vyhláška na svete, zamestnávateľ to bude musieť rešpektovať a neumožniť vstup zamestnancovi do svojich objektov bez negatívneho testu.

Neústavné konanie aj trestný čin

Podľa advokátskej kancelárie Ružička and Partners sa ale v týchto prípadoch balansuje na hrane zákonov. „Ako je možné pri tejto požiadavke zabezpečiť súlad s ochranou osobných údajov?“ pýta sa kancelária. Advokáti okrem toho upozorňujú, že zdravotné údaje patria medzi najcitlivejšie osobné informácie, ktoré majú ten najprísnejší režim ochrany. S otázkou zákonnosti súhlasí aj advokát Peter Serina. „Takéto právo ani nepatrí do rúk zamestnávateľov. Ak by im ho vláda dala, bola by na mieste otázka, či opäť nejde o nezákonné alebo až neústavné konanie,“ myslí si Serina.

A nejde len o neústavné konanie. Niektoré firmy sa podľa mimovládneho Inštitútu ľudských práv (IĽP) môžu dopúšťať aj trestného činu, čo vyplýva z právnej analýzy, ktorú si dal vypracovať kvôli podnetom o neštandardných praktikách niektorých firiem. Išlo najmä o prípady keď firmy nútili svojich zamestnancov zúčastniť sa celoplošného testovania. „Zo strany zamestnávateľov je nezákonné zamestnancov na účasť na testoch donucovať pod hrozbou prepustenia alebo podmieňovať vyplatenie variabilných zložiek mzdy, dochádzkového bonusu, hospodárskych prémií či 13. či 14. platu účasťou na celoplošnom testovaní,” približuje Alena Krempaská, programová riaditeľka IĽP.

Vinný je konkrétny pracovník

Podľa Krempaskej dostali už desiatky podnetov ako zamestnávatelia, od regionálnych firiem až po nadnárodné korporácie, rôznymi spôsobmi vyvíjajú nátlak na zamestnancov. Ďalšie podnety podľa nej riešia odborové zväzy a iné mimovládne organizácie. Podľa IĽP sa takto môžu dopúšťať aj trestného činu. „Pri trestnom čine vydierania nejde len o vyhrážku násilím, ale aj vyhrážku pod hrozbou inej ťažkej ujmy. Podľa relevantnej judikatúry možno za ťažkú ujmu považovať aj ujmu v rodinnom živote za situácie, keď sa ujma ako ťažká javí objektívne a keď ju napadnutý ako ťažkú ujmu pociťuje, pričom musí ísť o neoprávnenú vyhrážku,“ vysvetlil právnik Daniel Grejták.

Podľa jeho slov vydieranie k účasti na teste, ktorý zamestnávateľ neorganizuje, podmienené hrozbou okamžitej straty zamestnania a príjmu počas koronakrízy, napĺňa znaky trestného činu. Pritom sa ho nedopúšťa firma ako celok, ale konkrétny pracovník. V tomto prípade môže ísť aj o riadiaceho pracovníka, ktorému to vedenie firmy prikázalo, ale fakt, že takýto pokyn získal od vedenia firmy, ho nevyviňuje. „Všetci chápeme, že celoplošné testovanie s takou krátkou časovou prípravou je mimoriadne zložité aj pre zamestnávateľov. Tí však nemôžu sankcionovať zamestnancov za to, že sa správajú v súlade so zákonom,“ dodal Grejták, ktorý si myslí, že vinníkom v tomto prípade nie je zamestnanec, ale vláda, lebo tá mala účasť na testovaní podmieňovať pozitívne a výpadky v práci finančne kompenzovať.

Zdroj: https://www.hlavnydennik.sk